

Postawy i opinie wobec ograniczenia handlu w niedziele

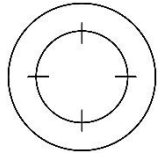
Raport z badania ilościowego
Dla Związku Przedsiębiorców i Pracodawców

Warszawa, 2 grudnia 2018

Naison & PARTNERS

Informacje o badaniu

Cel i metodologia badania

Cel: Głównym celem badania było poznanie postaw i opinii Polaków wobec ograniczenia handlu w niedziele

Wielkość próby badawczej: N=1042

Rodzaj próby: Ogólnopolska, reprezentatywna próba losowo-kwotowa (reprezentatywność ze względu na: płeć, wiek, wielkość miejscowości zamieszkania) dorosłych Polaków

Realizacja badania: badanie CAWI (*Computer Assisted Web Interview*) na panelu badawczym Ariadna

Charakterystyka demograficzna próby

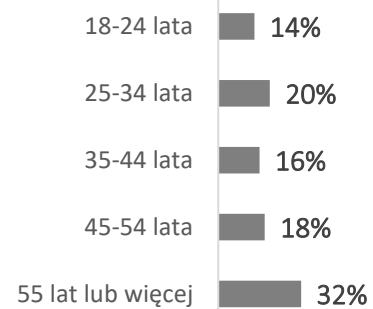
4

N=1042

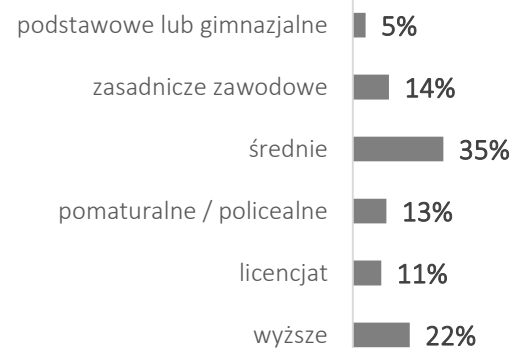
PŁEĆ

WIEK

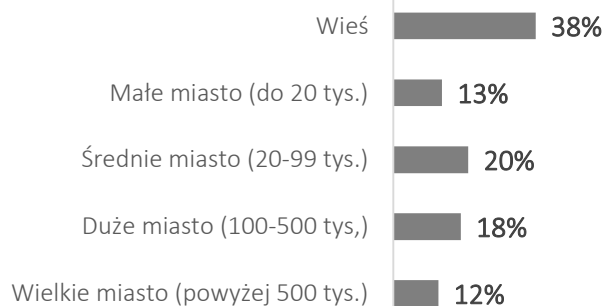
WYKSZTAŁCENIE

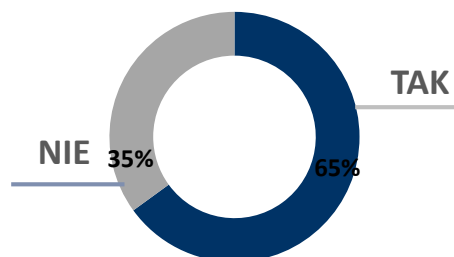
WOJEWÓDZTWO

WIELKOŚĆ MIEJSCA ZAMIESZKANIA

POSIADANIE DZIECI

Główne wyniki

Główne wyniki

1

OGRANICZENIE HANDLU W NIEDZIELE SILNIE POLARYZUJE POLAKÓW.

Na poziomie ogólnym (na hasło: ograniczenie handlu w niedziele) nieco więcej osób pozytywnie ocenia to działanie rządu niż negatywnie (52% vs. 42%), jednak konkretne rozwiązanie (obowiązujące w 2018 roku) ma niemal tyle samo zwolenników, co przeciwników (43% vs. 42%). Co więcej, im większe ograniczenie handlu w niedziele, tym mniej pozytywnie oceniających, a więcej negatywnie (35% vs. 52% w przypadku planowanego na 2020 rok wprowadzenia niemal całkowitego zakazu handlu w niedziele).

39% Polaków jest przeciwna wszelkim ograniczeniom handlu w niedziele (niezależnie od ich kształtu). Więcej przeciwników tego działania jest wśród mieszkańców najmniejszych oraz największych miast (jedni prawdopodobnie mają niewiele alternatyw wobec atrakcji oferowanych przez centra handlowe, a drudzy – silniej odczuwają niedogodności robienia zakupów od poniedziałku do soboty). Także im wyższe wykształcenie, tym częściej niechęć wobec ograniczeń. Więcej przeciwników jest również wśród pracujących niż niepracujących, a co więcej, obserwuje się wyższy odsetek negatywnych ocen wśród pracowników handlu niż osób, które nigdy nie pracowały w tym sektorze. Istotnie częściej przeciwni tym zmianom są wyborcy PO i SLD niż PiS.

31% Polaków można określić jako zupełnych zwolenników ustawy – popierają ją w każdej formie, łącznie z niemal całkowitym zakazem handlu w niedziele. Zdecydowanie częściej są to osoby o prawicowych niż lewicowych poglądach, głoszący na PiS. Też nieco częściej kobiety niż mężczyźni. Na bycie bądź nie zwolennikiem ograniczenia handlu w niedziele wpływa także sytuacja zawodowa – najmniej popierających zakaz handlu w niedziele jest wśród: pracujących dorywczo, studentów oraz bezrobotnych. Prawdopodobnie dla tych grup wiąże się to z większymi trudnościami w znalezieniu pracy w tym sektorze.

Główne wyniki

2

DLA OKOŁO 4 NA 10 OSÓB ZAMKNIĘCIE SKLEPÓW W NIEDZIELE JEST UTRUDNIENIEM.

39% Polaków postrzega ograniczenie handlu w niedziele jako utrudnienie, podczas gdy zbliżony odsetek osób (45%) nie odbiera tego w ten sposób.

Najczęstszą przyczyną problemów związanych z zamknięciem sklepów w niedziele jest brak lub mało czasu w pozostałe dni na zrobienie zakupów w preferowanym miejscu. W konsekwencji wiele osób czuje się zmuszona do kupowania w punktach, które nie do końca im odpowiadają (np. na stacjach benzynowych, gdzie często ceny są wyższe).

Niemal 40% osób ma kłopot z poprawnym określeniem, które niedziele są handlowe, co przekłada się w pewnym stopniu na zachowania zakupowe – co 5 osoba rezygnuje w ogóle z robienia zakupów w niedziele (bo nie ma pewności, że akurat w tą niedzielę sklepy będą otwarte), a wiele osób kupuje w niedziele handlowe tylko okazjonalnie.

3

OGRANICZENIE HANDLU W NIEDZIELE RODZI AMBIWALETNE OPINIE.

71% Polaków postrzega ustawę jako ograniczenie ich swobody konsumenckiej – uważają, że obywatele powinni mieć prawo decydowania, kiedy chcą robić zakupy. Jednocześnie, 63% osób ma poczucie, że takie rozwiązanie jest pozytywne z punktu widzenia pracowników handlu, a 55% jest zdania, że dzięki wolnym od handlu niedzielom Polacy więcej czasu spędzają w gronie rodziny i przyjaciół. Stąd pomimo, że najwięcej osób zgadza się z opinią, że obywatele powinni mieć prawo do robienia zakupów w niedziele, to część z nich pozytywnie odbiera ograniczenia handlu w tym dniu.

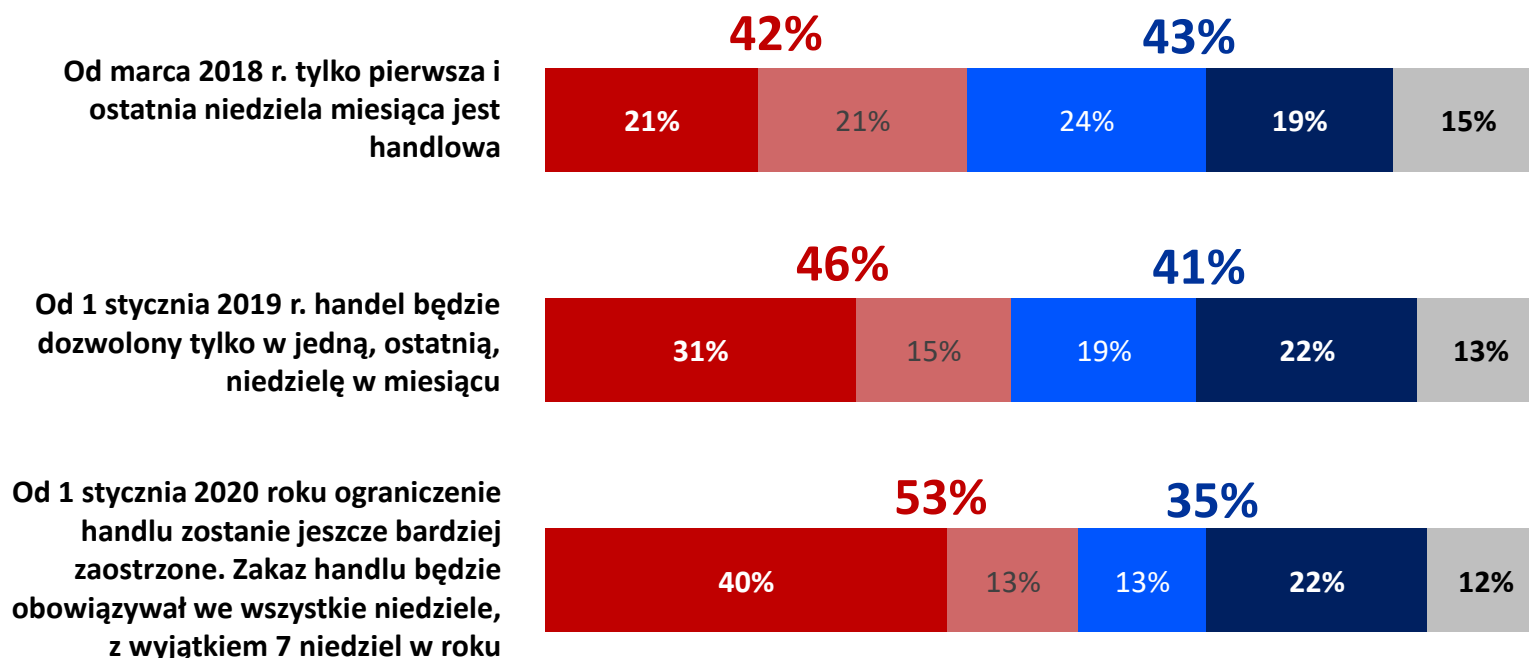
Wyniki szczegółowe

Ograniczenie handlu w niedziele: **postawy**

Ocena ograniczenia handlu w niedziele

Jak ocenia Pan/i to rozwiązanie / planowaną zmianę...?

N=1042, wszyscy badani

- Zdecydowanie negatywnie, jestem przeciwnikiem / przeciwniczką takich ograniczeń
- Raczej negatywnie, jestem raczej przeciwnikiem / przeciwniczką takich ograniczeń
- Raczej pozytywnie, jestem raczej zwolennikiem / zwolenniczką tej zmiany
- Zdecydowanie pozytywnie, jestem zwolennikiem / zwolenniczką tej zmiany
- Nie mam zdania na ten temat

Obecne ograniczenie handlu w niedziele **mocno polaryzuje Polaków** – grupa przeciwników tego rozwiązania (42%) jest niemal taka samo duża, jak jego zwolenników (43%). 15% osób przyznaje, że nie ma zdania na ten temat. Jednocześnie grupa przeciwników ograniczenia handlu w niedziele rośnie wraz z zaostrzeniami ustawy w kolejnych latach – ponad połowie Polaków nie podoba się plan wprowadzenie od 2020 roku niemal całkowitego zakazu handlu w niedziele, w tym aż 40% osób określa swoją postawę wobec tego jako „zdecydowanie negatywną”. Około 1/3 Polaków odbiera pozytywnie zakaz handlu we wszystkie niedziele, z wyjątkiem 7 niedziel w roku.

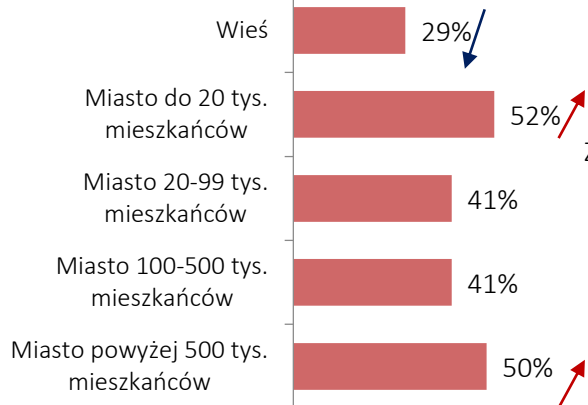
Kto częściej jest przeciwnikiem ograniczenia / zakazu handlu w niedziele?

39%

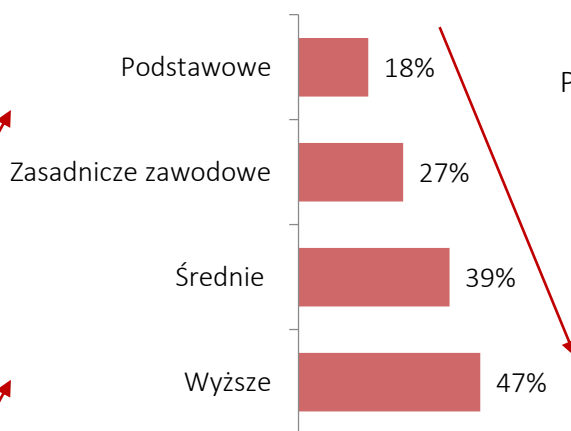
Polaków jest **zupełnie przeciwna** wszelkim ograniczeniom handlu w niedzielę, czyli negatywnie ocenia zarówno obecne, jak i planowane w kolejnych 2 latach, zmiany

Co więcej, im częściej osoba określa swoją orientację polityczną jako lewicową, tym częściej jest przeciwna temu działaniu. Im bardziej jej przekonania są liberalne, tym częściej negatywnie podchodzi do ograniczenia handlu w niedziele.

Wielkość miejsca zamieszkania

Wykształcenie

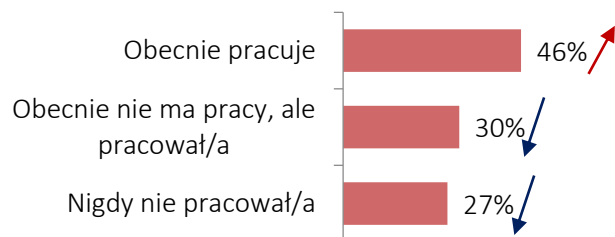

Preferencje wyborcze (TOP3 partie)

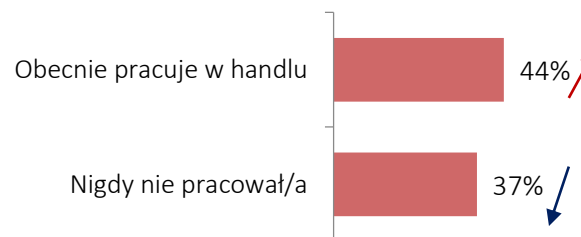

Brak istotnych różnic w zależności od: płci, wieku, stanu cywilnego, posiadania dzieci, dochodu

Praca

Praca w handlu

Istotnie więcej osób przeciwnych ograniczeniu handlu w niedziele jest wśród mieszkańców małych miast oraz największych miast, a także rośnie wraz ze wzrostem wykształcenia. Preferencje polityczne i wyborcze silnie wpływają na ocenę ustawy – zdecydowanie więcej przeciwników tego działu obserwuje się wśród wyborców PO oraz SLD niż PiS.

Bardziej przeciwnie ograniczeniom handlu w niedziele są osoby pracujące (prawdopodobnie bardziej im to przeszkadza, bo mają mniej czasu w tygodniu), a co więcej, osoby pracujące w handlu mają bardziej negatywną postawę wobec tego rozwiązania niż osoby, które nigdy nie pracowały w tym sektorze.

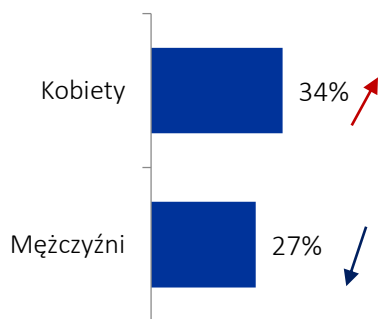
Różnica istotna statystycznie na poziomie 95%.

Kto częściej jest zwolennikiem ograniczenia / zakazu handlu w niedziele?

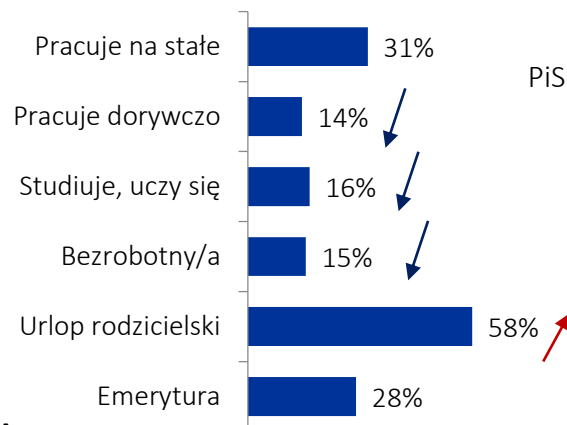
31%

Polaków **popiera wszystkie ograniczenia handlu w niedzielę**, czyli pozytywnie ocenia zarówno obecne, jak i planowane, zmiany

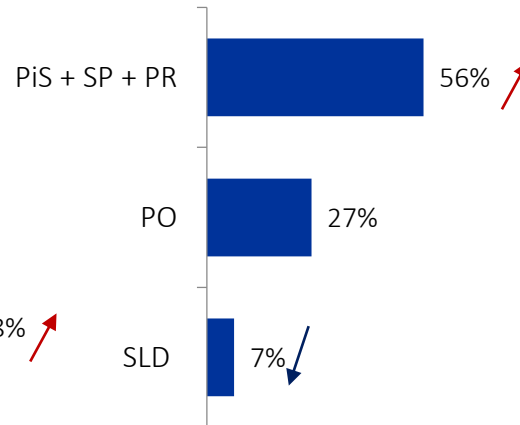
Płeć

Sytuacja zawodowa

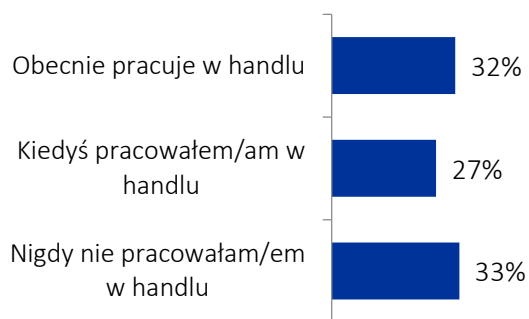

Preferencje wyborcze (TOP3 partie)

Co więcej, im częściej osoba określa swoją orientację polityczną jako pravicową, tym częściej jest zwolennikiem tego działania.

Praca w handlu

Brak istotnych różnic w zależności od: wieku, wielkości miejsca zamieszkania, stanu cywilnego, posiadania dzieci, dochodu, ani też doświadczeń z pracą w handlu →

Kobiety nieco częściej niż mężczyźni popierają zakaz handlu w niedziele. Najmniej zwolenników ustawy jest w grupach: osób pracujących dorywczo, studentów i bezrobotnych. Prawdopodobnie rozwiązanie to utrudnia tym grupom znalezienie pracy w tym sektorze.

Ponad połowa elektoratu PiS zgadza się na wszelkie ograniczenia handlu w niedziele, niezależnie od ich kształtu.

Co ciekawe, doświadczenie pracy w handlu nie różnicuje postaw wobec ustawy.

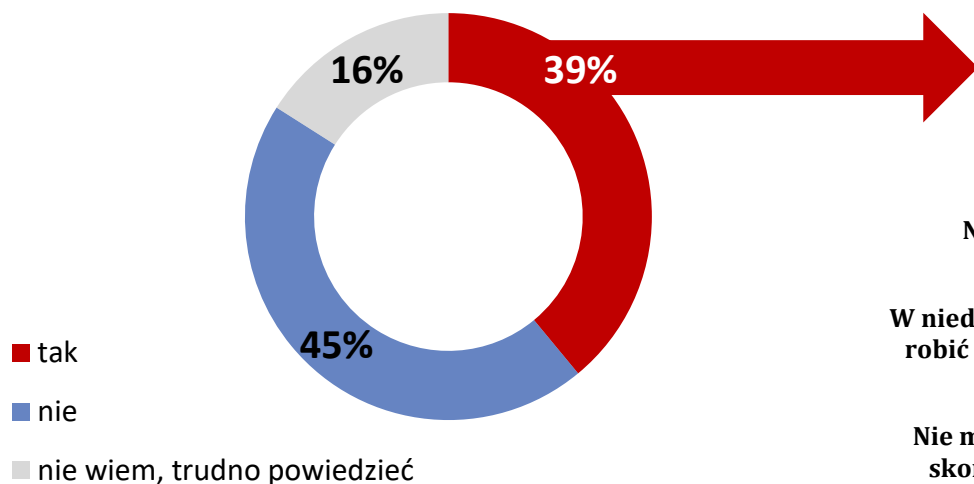

Różnica istotna statystycznie na poziomie 95%.

Postrzeganie ograniczenia handlu w niedziele

Czy zamknięcie sklepów w niektóre niedziele jest dla Pana/i utrudnieniem?

N=1042, wszyscy badani

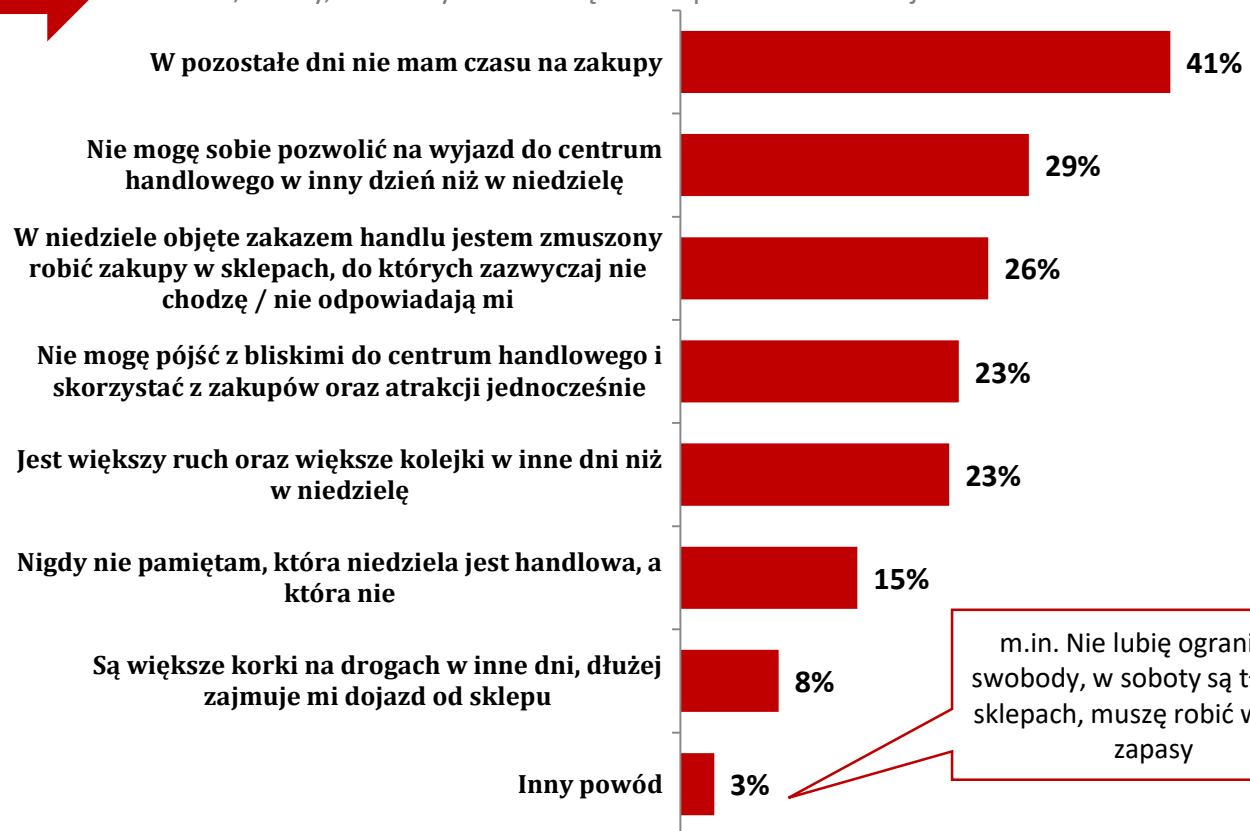

Niemal 40% Polaków postrzega zamknięcie sklepów w niedziele jako utrudnienie. Przyczyny takiej percepcji mają przede wszystkim charakter funkcjonalny – osoby te nie mają czasu na duże zakupy / wyjazd do centrum handlowego w pozostałe dni. Przy tym w niedziele objęte zakazem handlu czują się zmuszone do robienia zakupów w miejscach, które im nie odpowiadają i nie mogą skorzystać z atrakcji oferowanych przez centra handlowe.

Dlaczego zamknięcie sklepów w niektóre niedziele jest dla Pan/i utrudnieniem?

Proszę wybrać maksymalnie 2 najważniejsze powody.

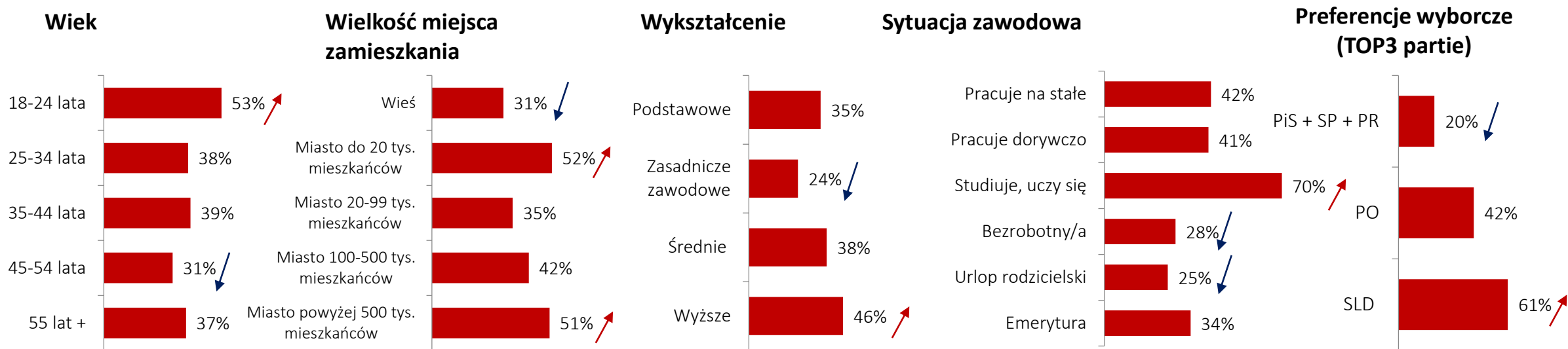
N=403, osoby, dla których zamknięcie sklepów w niedziele jest utrudnieniem

m.in. Nie lubię ograniczeń swobody, w soboty są tłupy w sklepach, muszę robić większe zapasy

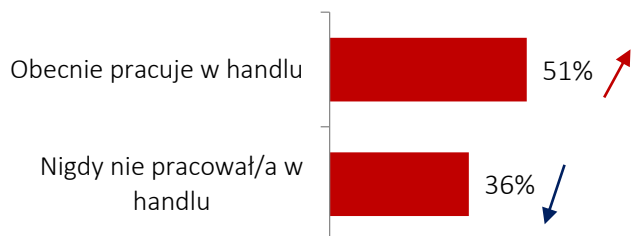
Kto częściej / rzadziej postrzega ograniczenie handlu w niedziele jako utrudnienie?

39% Polaków postrzega ograniczenie handlu w niedziele jako utrudnienie dla nich

Brak istotnych różnic w zależności od: płci, posiadania dzieci, dochodu

Praca w handlu

Różnica istotna statystycznie na poziomie 95%.

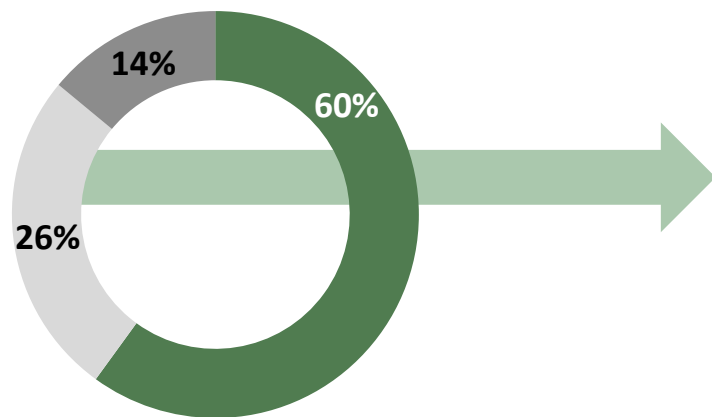
Ograniczenie handlu w niedziele jest częściej postrzegane jako utrudnienie przez osoby najmłodsze niż w wieku 45-54 lata, z zawodowym wykształceniem niż pozostałe, także pracujących i studentów niż grupy, które nie są aktywne zawodowo (bezrobotny, rodzice małych dzieci będący na urlopie rodzicielskim), a co więcej, przez pracujących w handlu niż osoby, które nigdy nie pracowały w tym sektorze.

Co ciekawe, więcej osób, dla których ustawa jest utrudnieniem, jest wśród mieszkańców małych i wielkich miast. Prawdopodobnie w przypadku mieszkańców małych miast taka percepcja może być związana z ograniczoną ofertą kulturalno-rozrywkową (nie ma wielu alternatyw wobec sklepów), natomiast w przypadku osób mieszkających w wielkich miastach – z utrudnieniami w robieniu zakupów w tygodniu (większe odległości, większe natężenie ruchu, dłuższy czas dojazdu na linię praca-dom).

Wiedza nt. niedziel objętych zakazem handlu

Czy wie Pan/i, w które niedziele można robić obecnie zakupy?

N=1042, wszyscy badani

- tak
- nie jestem pewny/a
- nie

W które niedziele można robić zakupy?

N=898, osoby, którym deklarują, że wiedzą lub nie są pewne

- W pierwszą i ostatnią niedzielę miesiąca
- W drugą i trzecią niedzielę miesiąca
- Tylko w ostatnią niedzielę miesiąca
- Tylko w pierwszą niedzielę miesiąca
- Nie pamiętam

38%

Polaków nie wie, które niedziele są obecnie objęte zakazem handlu – albo wprost deklaruje, że nie ma takiej wiedzy, albo wskazuje niepoprawną odpowiedź.

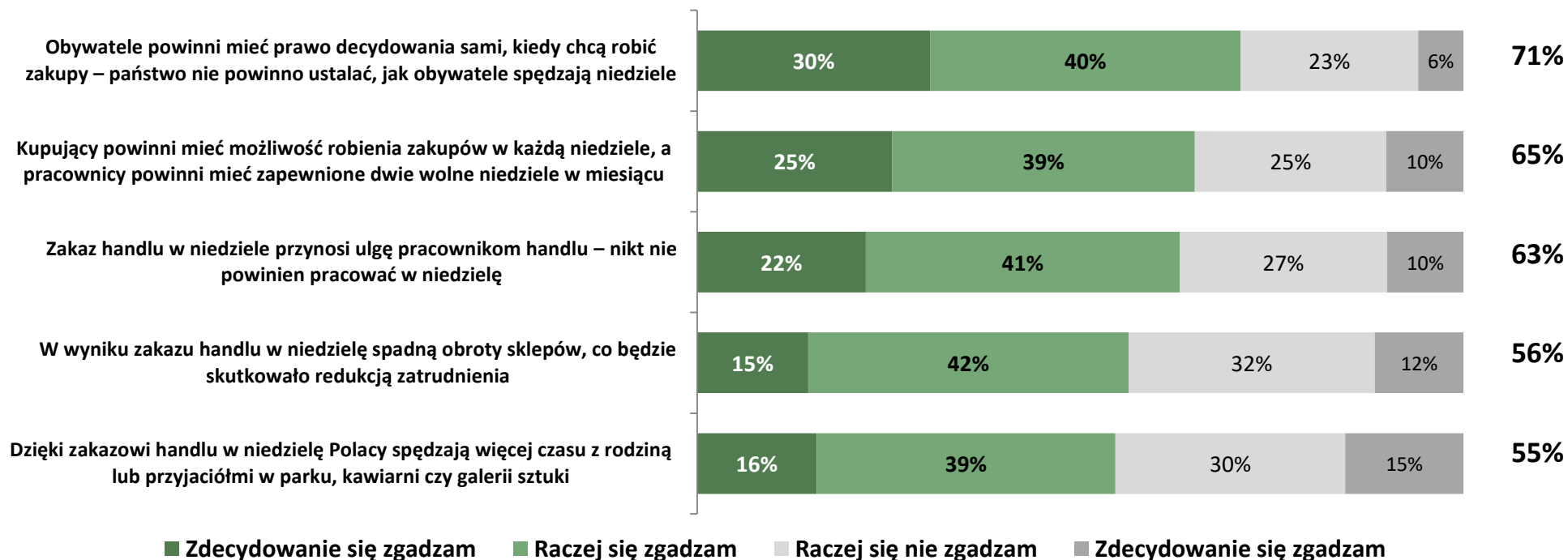
Jak pokazują wyniki na s. 21 brak tej świadomości przekłada się na zachowanie – część konsumentów unika w ogóle robienia zakupów w niedziele.

Opinie nt. ograniczenia handlu w niedziele

Poniżej znajdują się różne opinie zwolenników i przeciwników ograniczenia handlu w niedzielę. Na ile się Pan/i zgadza z tymi stwierdzeniami?

N=1042, wszyscy badani

TOP2box

Ograniczenie handlu w niedzielę nie tylko jest postrzegane z perspektywy funkcjonalnej (utrudnienie w kontekście zwyczajów zakupowych danej osoby), ale także emocjonalnej – wielu Polaków (71%) odbiera to jako ograniczenie ich swobody konsumenckiej. Jednocześnie duża grupa osób zgadza się z jednym z głównych argumentów zwolenników zamknięcia sklepów w niedzielę, że nikt nie powinien pracować w tym dniu (stąd pomimo, że uważają, że obywatele powinni sami decydować, kiedy chcą robić zakupy, to pozytywnie odbierają ograniczenia handlu w niedzielę).

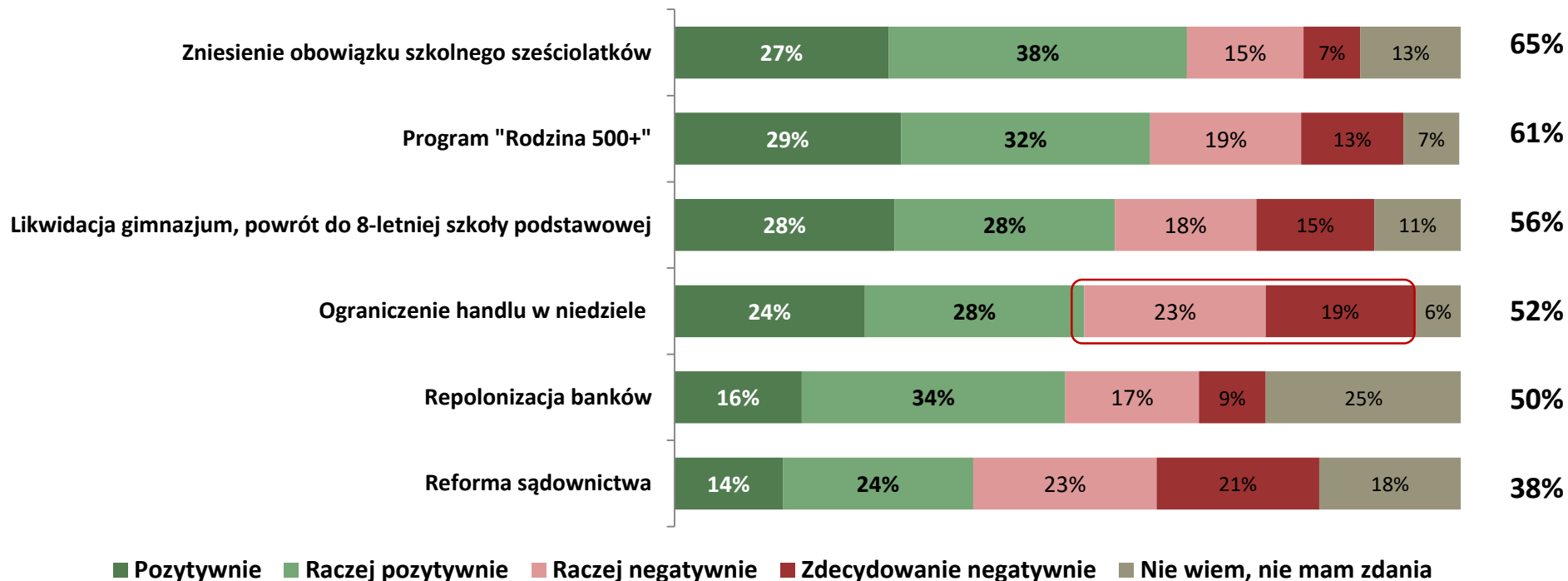
Ograniczenie handlu w niedziele na tle innych działań rządu PiS

17

Jak Pan/i ocenia poniższe działania rządu PiS?

N=1042, wszyscy badani

TOP2box

Na tle innych działań PiS ograniczenia handlu w niedziele wypada „średnio” – nie jest tak dobrze oceniane jako zmiany w szkolnictwie czy program „Rodzina 500+”, ale też nie tak negatywnie jak reforma sądownictwa.

Jednocześnie warto zwrócić uwagę, że jest to działanie najsilniej polaryzujące społecznie, a także posiadające (obok reformy sądownictwa) najwięcej negatywnych ocen.

Ranking działań rządu PiS

Które działania ocenia Pan/i najlepiej, a które najgorzej?

Proszę uszeregować odpowiedzi zaczynając od samej góry i najlepiej ocenianego działania, a kończąc na samym dole i najgorzej ocenianej zmianie.

N=1042, wszyscy badani

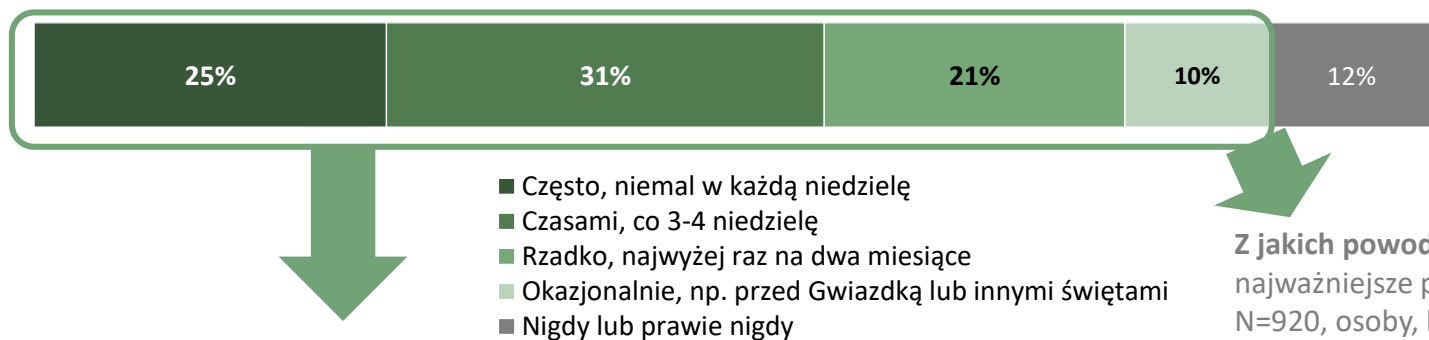
		% osób wskazujących na 1. miejscu	% osób wskazujących na 2. miejscu	% osób wskazujących na 3. miejscu
 <p>NAJLEPIEJ OCENIANE</p>	PROGRAM RODZINA 500+	31%	16%	14%
	ZNIESIENIE OBOWIĄZKU SZKOLNEGO SZEŚCIOLATKÓW	15%	25%	23%
	LIKWIDACJA GIMNAZJUM, POWRÓT DO 8-LETNIEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ	16%	18%	19%
	OGRANICZENIE HANDLU W NIEDZIELE	19%	20%	13%
	REPOLONIZACJA BANKÓW	9%	12%	19%
	REFORMA SĄDOWNICTWA	10%	10%	12%
NAJGORZEJ OCENIANE				

Ograniczenie handlu w niedziele: **zachowania**

Kupowanie w niedziele: kiedyś

20

Proszę pomyśleć o zeszłym roku. Jak często zdarzało się Pan/i chodzić po sklepach / robić zakupy w niedzielę? Chodzi o różnego rodzaju zakupy zarówno spożywcze, jak i ubrań, mebli, wyposażenia wnętrz czy sprzętu RTV lub AGD.
N=1042, wszyscy badani

88%

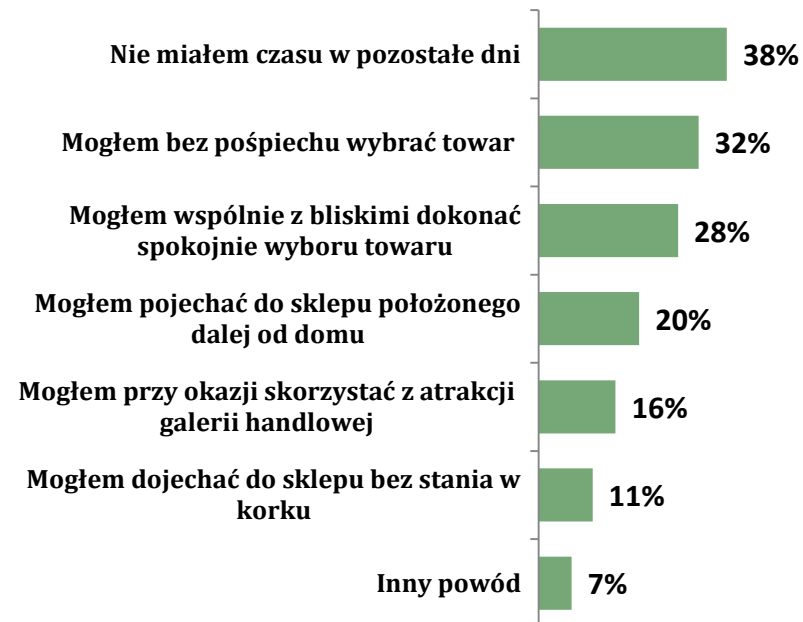
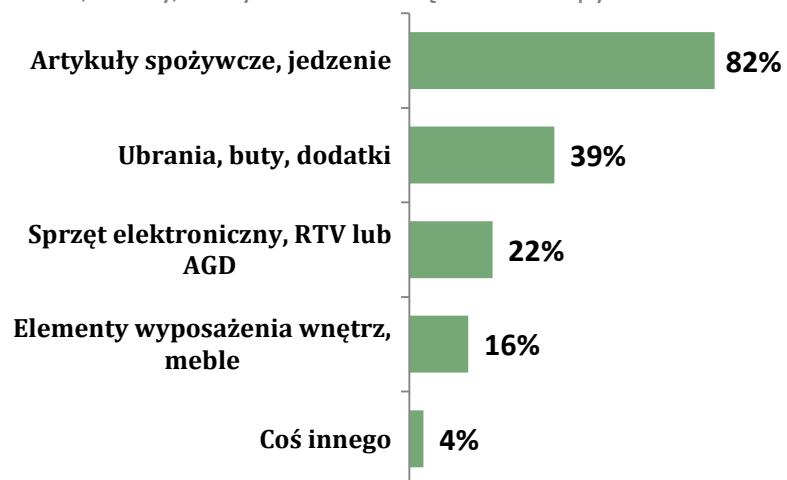
Polaków przyznaje, że robiła zakupy w niedzielę w zeszłym roku (przed wprowadzeniem ograniczeń)

Z jakich powodów robił/a Pan/i zakupy w niedzielę? Proszę wybrać maksymalnie 2 najważniejsze powody.

N=920, osoby, którym zdarzało się robić zakupy w niedzielę

Jakie produkty kupował/a Pan/i w niedzielę? Proszę zaznaczyć wszystkie, które zdarzało się kupować w niedzielę.

N=920, osoby, którym zdarzało się robić zakupy w niedzielę

Kupowanie w niedziele: obecnie

21

Jak często obecnie zdarza się Pan/i chodzić po sklepach / robić zakupy w niedzielę? Chodzi o różnego rodzaju zakupy zarówno spożywcze, jak i ubrań, mebli, wyposażenia wnętrz czy sprzętu RTV lub AGD. N=1042, wszyscy badani

80%

Polaków przyznaje, że robi zakupy w niedziele obecnie (po wprowadzeniu ograniczeń)

- Często, niemal w każdą niedzielę handlową
- Czasami, najwyżej raz w miesiącu
- Rzadko, najwyżej raz na dwa miesiące
- Okazjonalnie, np. przed Gwiazdką lub innymi świętami
- Nigdy lub prawie nigdy, bo nie mam pewności, czy akurat w najbliższą niedzielę sklepy będą otwarte

Obserwuje się, że w wyniku wprowadzonych w marcu 2018 r. ograniczeń handlu w niedziele, część Polaków zrezygnowała w ogóle z robienia zakupów w tym dniu (wolą nie ryzykować, że akurat w daną niedzielę sklepy będą nieczynne i nie będą mogli zrobić zakupów). Widać także, że zwiększyła się grupa osób, która kupuje w niedziele okazjonalnie.

Jednocześnie wciąż 80% Polaków przyznaje, że zdarza im się robić zakupy w niedziele handlowe, a co 5 osoba kupuje w każdą niedzielę nieobjętą zakazem handlu.

Choć osoby, które są przeciwne ograniczaniu handlu w niedziele, częściej robią zakupy w tym dniu niż zwolennicy, to także 67% osobom pozytywnie odbierającym to rozwiązanie zdarza się chodzić do sklepów w niedziele handlowe.

Zupełni przeciwnicy ograniczeń (N=404)

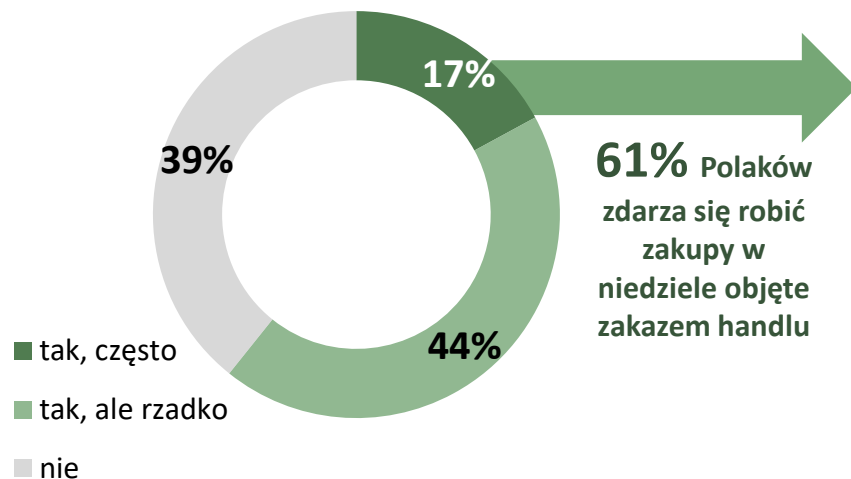
Zupełni zwolennicy ograniczeń (N=321)

Kupowanie w niedziele objęte zakazem handlu

Czy zdarza się Panu/i robić zakupy w niedziele objęte zakazem handlu?

N=1042, wszyscy badani

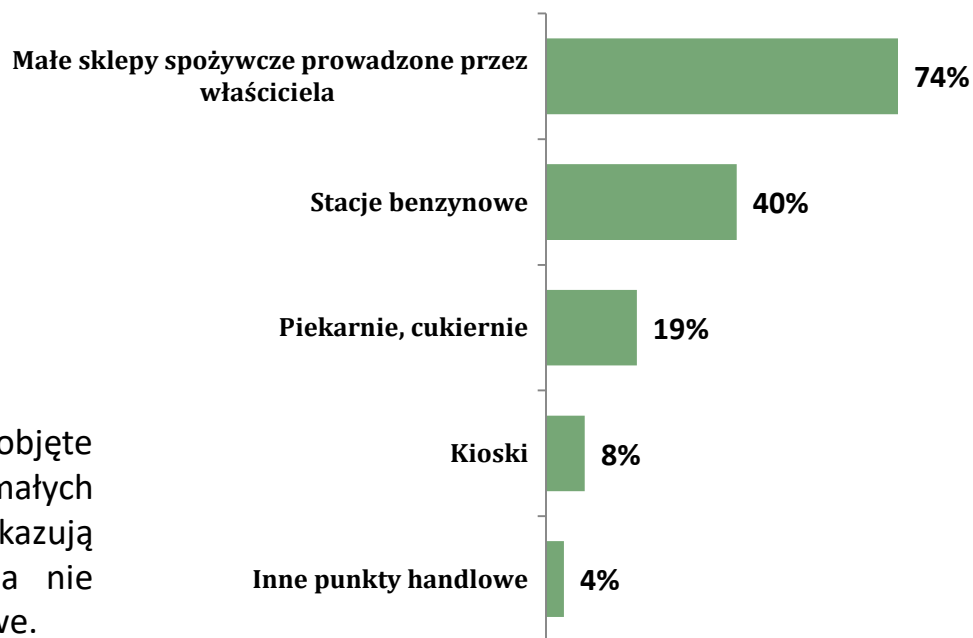

Większość Polaków przyznaje także, że w niedziele objęte zakazem handlu robi zakupy. Zazwyczaj korzystają z małych sklepów spożywczych oraz stacji benzynowych – jak pokazują wcześniejsze wyniki wielu konsumentom ta sytuacja nie odpowiada, bo nie są to ich preferowane punkty handlowe.

Gdzie zdarza się Panu/u robić zakupy w niedziele objęte zakazem handlu?

Proszę zaznaczyć wszystkie typy punktów handlowych, gdzie zdarza się Panu/i robić zakupy w niedzielę

N=633, osoby, którym zdarza się robić zakupy w niedziele objęte zakazem handlu

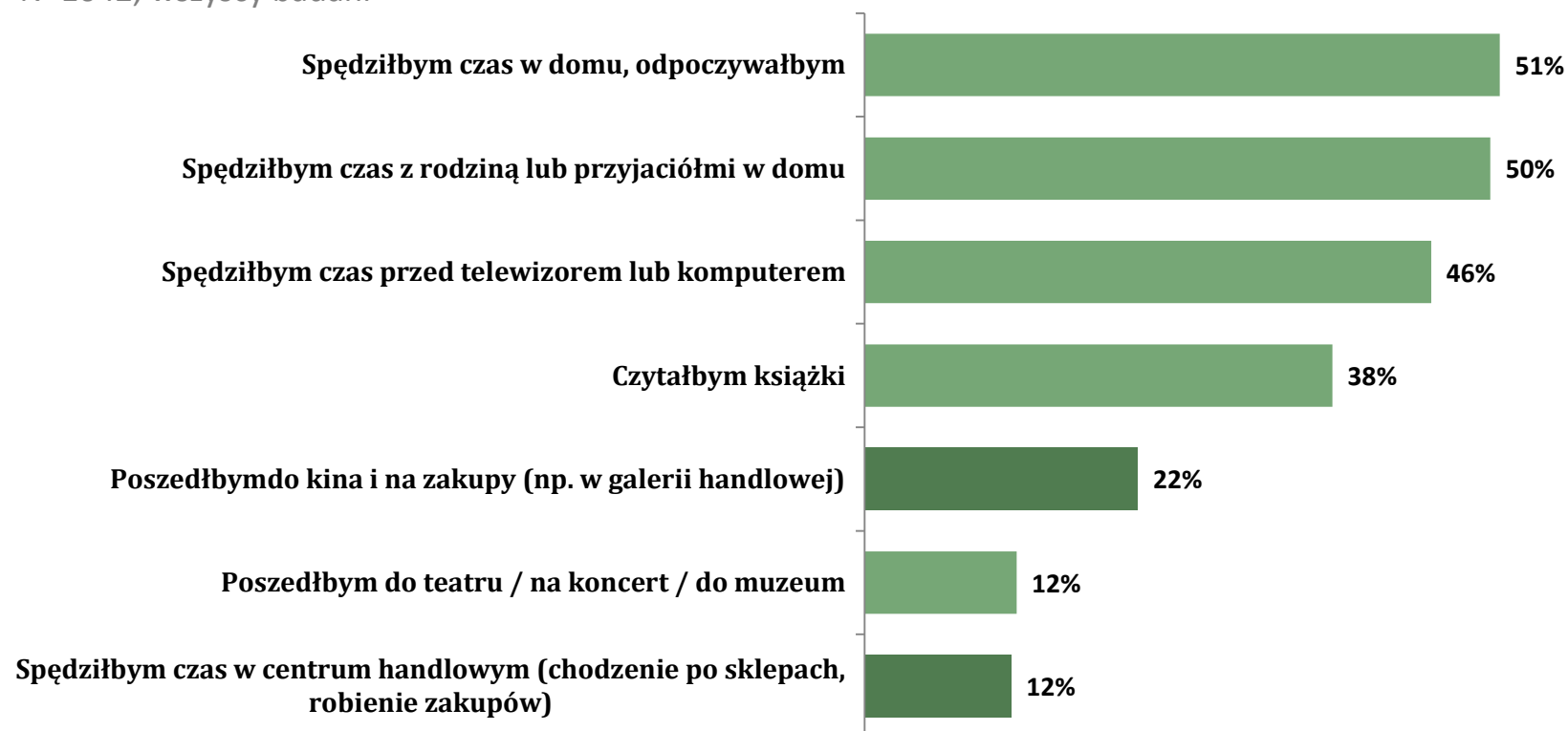

Spędzanie czasu w niedziele

Co najchętniej robił(a)by Pan/i w wolną niedzielę w czasie złej pogody?

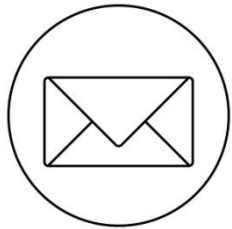
Proszę wybrać maksymalnie 3 najbardziej pasujące odpowiedzi.

N=1042, wszyscy badani

Wizyta w centrum handlowym czy chodzenie po sklepach nie stanowią najbardziej preferowanych sposobów spędzania wolnego czasu w niedziele (choćby dlatego, że zakupy przez wiele osób traktowane są raczej w kategoriach obowiązku niż przyjemności). Jednak jak pokazują wcześniejsze wyniki, dla wielu konsumentów niedziela jest najwygodniejszym dniem, aby zrobić zakupy, bo w inne dni nie mają na to wystarczająco dużo czasu.

W razie pytań, zapraszamy do kontaktu!

Dominika Maison

d.maison@maison.pl

Tel. 501 129 622

Martyna Mieleszczuk

m.mieleszczuk@maison.pl

Tel. 505 655 522

Maison & Partners

ul. Podbiłęty 57

02-732 Warszawa

tel. 022 828 28 85

fax. 022 621 26 67

e-mail: biuro@maison.pl

www.maison.pl

& PARTNERS
Maison